

Сцена 1

*Мадам Пернель, Фліпота, Ельміра, Мар'яна,
Доріна, Даміс, Клеант.*

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

(Фліпоті)

Я йду від них. Ходімо швидше.

ЕЛЬМІРА

Боюсь, що вас не зможу наздогнати.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Не йдіть, невісточко, не треба проводити,
Для церемоній тут не місце і не час.

ЕЛЬМІРА

Це наш обов'язок стосовно вас.

Але навіщо так вам поспішати?

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Це все тому, що тут мені не раді,
Не бачать сенсу у моїй пораді,
Зі мною не рахується ніхто,
Неначе це не дім, а шапіто.
Всі гомонять, ніякої поваги,
Такої не чекала я зневаги.

ДОРІНА

Але...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Служниця дуже ви нечемна і горлата,

Ви носа пхаєте куди не треба пхати.

І завжди маєте, що нам сказати.

ДАМІС

Але...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Ви повний дурень, мій онуче,

Я перша, хто вам це озвучить.

Від мене син мій чув не раз,

Що ледар і бешкетник буде з вас.

І горя він від вас зазнає.

МАР'ЯНА

Мені здається...Я гадаю...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

О Боже, ви, його сумирная сестричка,

Покірну з себе корчите, та греблю рве водичка,

Що лагідно й тихесенько біжить.

А поведінка? Краще вже мовчіть...

ЕЛЬМІРА

Але, матусю...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Невісточко моя, не зовсім бездоганна,

Себе поводите ви вкрай погано;

Ви б мали їм за приклад слугувати,

Як це небіжчиця робила, їхня мати.

Ви марнотратка, і мене гнівить,

Що ви одягнені, немов та краля.

Щоб чоловікові своєму догодить,

Облиште ви ганчірки ці зухвалі.

КЛЕАНТ

І все ж, мадам...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

А щодо вас, її шановний брате,

Любити звикла вас і цінувати.

Та синові дала б пересторогу,

Щоб вам порадив він забуть сюди дорогу.

Ви всіх вчите, як треба жити,

Та чесним людям з цим нема чого робити;

На нісенітниці не знайдеться охочих.

Кажу, що думаю і ріжу правду в очі.

ДАМІС

Тартюфу вашому, напевно, пощастило...

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Він правильна людина, він вірець.

І я не можу слухати без гніву,
Коли його чесноти зводять нанівець.

ДАМІС

І маю я, по-вашому, терпіти, щоби
якийсь побожний критикан
Себе поводив в цьому домі, як тиран,
А ми, як схочемо колись порозважатись,
Ішли до нього дозволу питатись?

ДОРІНА

Якщо зважати на його моралі,
Він все одно осудить все і всіх,
Що б не зробили ми, все буде гріх.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Він судить правильно і вкаже вам дорогу
До істини святої і до Бога;
Мій син його любити вас навчить.

ДАМІС

Ніхто на світі, навіть рідний батько
Не може змусити добра йому бажати.
Себе я зрадив би, коли б таке вчинив;
Мене дратує все, що робить цей пихатий;
Я точно знаю, що б він не робив,
Настане день, і звідси щезне цей проклятий.

ДОРІНА

Авжеж, і всяк би збунтувався,
Коли чужий – без племені і роду –
Прийшов в його сім'ї робить погоду.
Жебрак, що путнього взуття не мав,
А замість одягу – поношений жупан,
Команди роздає і над панами пан.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Хай змилується Бог, і буде краще
Дослухатись до всіх порад його святих.

ДОРІНА

Та він святий лише в уяві вашій,
Нічого щирого нема в порадах тих.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

От язиката!

ДОРІНА

Ні він, ані слуга його Лоран,
Не викликають віри і поваги.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Чи є в слуги, не знаю, переваги,
Та за хазяїна я можу поручитись.
Не до вподоби вам, не хочете навчитись
У нього просто жити без гріхів.

Достукатись до вас не вистачає слів.
Він хоче лиш того, що хоче Небо.

ДОРІНА

Так, але що це за потреба
Гнівитися, як хтось до нас приходить.
Чим Небо може розлютити чийсь візит?
Він біситься, коли ще гість на сходах.
Як ви не проти, відповідь я дам:
Я думаю, ревнує він Мадам.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Вже досить цих базікань без упину.
Чи проти цих візитів він один?
Який гармидер люди спричиняють,
Весь час карети під дверима заважають,
Численні слуги їхні гомонять,
Сусідам нашим це не до вподоби.
Я хочу вірити, що тут гріха нема,
Але ж про це говорять не дарма.

КЛЕАНТ

Ви хочете, мадам, примусить нас мовчати,
Але тоді життя нестерпним може стати,
Якщо через дурні плітки про нас
Ми почали б найкращим друзям відмовляти?
Немає способу уникнути пліток,

Навіть якщо на це дали б ми згоду.
Тому, яке нам діло до чуток;
А брехуни хай брешуть як завгодно.

ДОРІНА

Сусіди наші, Дафна з чоловіком,
Хіба це не вони про нас пліткують?
Їх поведінка викликає сміх,
Але вони на це не реагують;
І, не дай Бог,
між кимсь помітять тінь приязні,
Поширять швидко звістку цю
Так, ніби їм давно все ясно.
І вчинки інших розмалюють так,
Щоб свої власні видати за гідні
І мати змогу принагідно
Своїм інтригам святості надати,
Аби на інших спрямувати
Частину власної ганьби.

МАДАМ ПЕРНЕЛЬ

Та справи не стосуються слова твої погані,
Всі знають, що життя Оранти бездоганне.
Вона свята. І кажуть люди,
Засуджує вона все те, що бачить тут.